

۲۰۱۲/۱۲/۲۸

پوهنمل حاجی محمد نوزادی

د قیامت په هکله علمی یادوونی او غیر علمی وړاندوینی

څو ورځې وړاندې می ورور چی پخپله هم ډاکتر دی، د کندهاره رانه په تلفون کی پوښتنه وکړه چی دلته په افغانستان کی خو ټول خلگ دومره وارخطا دی چی هیڅ نپوهیږی څه وکړی. دلته داسی اوازو ټول وطن نیولی چی گوندی دراتلونکی جمعی یانی د ۲۱ / ۱۲ / ۲۰۱۲ نیټی نه به دری شپي ورځی پرله پسې لمر را و نه خیزای او ورسره سم به قیامت راځی. ته څه فکر کوی دا به څه پیښ شی ؟ ماته ددی سره سم دا شعر رایاد شو:

هره ورځ دلته محشر دی، هر یو دینت نن کربلا دی د بنامار خوله کی پراته یو، نور مو ډار له څه بلا دی

ښایي ورور به می پدی خاطر زما نظر غوښت چی زه یو وخت په پوهنتون کی د ځمکپوهنی (جیولوژی) استاذ وم او لا اوس هم کله ناکله د خپلو علمی لیکنو په ترڅ کی ځان د قلم په وزر تر مریخ پوری رسوم. ده ته می وویل چی اول خو به پدغه ورځ هیڅ یوه نابله ټکه را پری نه وزی او دوم داچی داخلگ نور له قیامته څه ډار لری، هلته خو هره ورځ محشر دی او دبلا خوله وازه ده.

را به شو پخپله قیامت ته چی دا به څه ډول یوه پدیده وی . پدی هکله باورونه توپیر لری . د عربی ژبی څخه پخپله د قیامت لغوی مانا په دری او فارسی کی (رستخیز) او پښتو کی (بیا پاڅیدل یا بیا ژوندی کیدل)، یانی دنری پای او د الهی عدالت دتامین په موخه د حساب ورکولو پخاطر د مرو راژوندی کیدل دی. د نری په نژدی ټولو ادیانو کی د ژوند د عمومی پای په اړوند په یوه یا بل ډول یادوونی شویدی. داچی څنگه به دا کار پیښیږی، هر دین کی ځانته باورونه موجود دی چی د توحید په سماوی ادیانو کی پدی اړوند تر لویه بریده ورته څرگندونی شتون لری. مور چی مومنان یو، پر خدای (ج) او یوم الاخر باندی ایمان لرو، نو د اخرت ورځ حق گڼو او بیله شکه باور لرو چی دا ورځ به کټ مټ په هغه ډول منځته راځی چی د پاک الله اراده ورباندی شوی وی.

دا یوازی په کندهاره کی زما وروونه نه وه چی د روان کال د دسیمبر ۲۱ نیټی په نابله اندیښنو کی غوټه کړی وه، دا یوازی د وروسته پاته هیوادونو ټولنی نه وی چی د قیامت اندیښنو وارخطا کړی وی، بلکه په ټوله نری کی یی د وگړو بیلابیلی پرگنی په بیلابیلو کچو هیښ کړی وه.

دا هیاهوی اصلا د مایایی تبر د لرغونی کالیندر (کال هنداری، جنتری) څخه را پورته شوی چی ځینی یی د ناسم تعبیر او ځینی یی د ناسمی وړاندوینی پایله بولی. دا یوه خبره چی داگری د قیامت سره تړاو نلری، هم یی د یادوونی وړ بولم: جنتری یا تقویم چی په ټولو اروپایی ژبو کی یی کالیندر بولی، داسی اټکل شته چی دا لغات د پښتو څخه ریښه اخیستی وی. په پښتو کی د وختشمیرنی د پاره (کال هنداره) چی د هنداری پشان د کال ټولی ورځی، هفتی او میاشتی ورپکښی مالومیږی، یو مناسب نوم دی. دا لغات د تقویم یا جنتری سره اندول دی چی ښایي وروسته به یی په اروپایی ژبو کی د (کال ینداره ، کال یندار، کال یندر یانی کالیندر) په بڼه بدلون موندلی وی. زموږ کال هنداری ته ایرانیان هم ورته لغات لری چی (سالنما) ورته وایی.

د مایا اولس چی اصلی ځای یی د مکسیکو جنوبی او د لاتینی امریکا شمالی سیمی دی، یو وخت یی یو غوړیدلی او پرمختللی مدنیت درلود. دوی په نجوم (ستوری پیژندنی)، ریاضیاتو، مهندسی او د هنر په بیلابیلو برخو کی کی ډیری لاسته راوړنی لری چی ددغه بډای میراث اثار یی لا اوس هم د لیدلو وړ دی. ددوی دا تمدن د میلاد وروسته هم ډیر وخت دوام موندلی چی د اسپانیویانو د یرغل او لاندی کولو وروسته له پښو ولوید. دغه اولس له هغه لرغونی وخت نه یوه کال هنداره درلوده. دا په حقیقت کی یوه وخت هنداره وه چی د ډیرو پیږیو دپاره جوړه شوی وه او له مخی یی دوی د راتلونکی دپاره هم وړاندوینی کولی. د وختشمیرنی پدی هنداره کی دوی راتلونکی زمان په څو سیکلونو (دورانونو) باندی ویشلی وو چی لوی او واره سیکلونه یی درلودل. لوی سیکل یی چی دخو ورو سیکلونو څخه جوړیدی، د باکتون پنامه یی یاداو. د باکتون ټول اوږدوالی د ۳۹۴ کالو سره برابر وو. ددغی وختشمیرنی **دیارلسم باکتون** ددوی په حساب د ۲۰۱۲ زیږد کال د دسیمبر په ۲۱ نیټه چی زموږ د لمریزی لیږدی (هجری شمسی) کال هنداری له مخی د ۱۳۹۱ کال د هغی شپي سره برابره ده کومه چی د کال تر ټولو اوږده شپه ده او د (بلا شپي) پنامه یی یادوو.

د لرغونو مایایانو د وختشمیرنی کال هنداره

دیانو شمیره: له ۱ تر ۳

که څه هم مايا اولس دا مهال د خپلي هغې لرغونې جنتري نه په ورځني ژوند کې کار نه اخلي مگر ډيرې کسان يې لا تر اوسه هم دهغې کال هنداري وړاندوينو ته باور لري. يوه وړاندوينه يې همدا وه چې **پدغه نيټه به زمان پای ته رسيږي**، **اخراالزمان به راځي اوتول بشریت به له منځه ولاړشي**. هغه وخت چې لا ددوی په نظر د قیامت دغه په وړاندوينه کې ټاکل شوی نيټه را رسيدلی هم نه وه، علمی څيړونکو داخبره له بيخه رد کړه او دا يې يو ناسم تعبير وباله. داچې اوس هغه نيټه تيره او قیامت پښه نيولې ش، داسې ښکاري چې د نوموړي سيکل (باکتون) پای او دبل دور پيل دی، نه د زمان او بشریت پای. د مایايي کال هنداري ډيرې تعبير کونکي داسې اټکل کوي چې يو لوی سوری (غار) به په ۲۰۱۲ کال کې خوله وازه کړي ، مور ټوله به تر ستوني تير اوبشریت به له منځه یوسي. البته دا اټکل د پوهانو لخوا په کلکه رد شويدي.

داخبره خو اوس يقيني شوه چې په ياده شوی نيټه قیامت رانغی، نو ايا قیامت به دبشریت د پایته رسيدو په مفهوم هيڅکله هم رانشي او که راتلونکي وی نو د علمی دلایلو له مخې به هغه دکوم لامل پر بنسټ سر ته ورسيږي او کومه بڼه به ولري. البته زمور د اسلامی عقيدې له مخې به هغه څه کيږي چې د پاک خدای اراده وی. د علمی څيړونکو د نظر پر بنسټ ددی کار د امکان لاملونه او احتمالي بڼې يې داسې ښودل شويدي:

اول - د ځمکې پرمخ د ژوند دمحو کيدو تر ټولو ستر خطر کيدلای شي پر ځمکه باندې د يوه **لکي لرونکي ستوري (comet)** د را لوييدو له کبله پيښ شي. داکار معمولاً په هرو دوو ميليونو کالو کې يوار منځته راځي خو کيدلای شي هر وخت تر سره شي. ددی دپاره کومه ټاکلې نيټه يا فورمولبندي نشته. ستوري پيژندونکو پوهانو پدی اړه په فضا کې کائينات په کلکه تر نظر لاندې نيولي څو دداسې خطر احتمال مخکې له پيښيدو څخه کشف کړي. پوهان پر داسې تکنالوژي باندې هم کار کوي چې په مټ يې دا ډول خطر د تل لپاره له منځه یوسي يانې د تخنيک په مرسته د يوه وړانوکي ستوري د رالوييدو لاره بلې خواته واړوي او پر ځمکه يې د را لوييدو مخنيوی وکړي. که چيرې د ځمکې پرمخ بشریت له منځه تلونکي وی نو دداسې خطر ۷۰ سلنه به د لکي لرونکي ستوري د رالوييدو څخه وي.

دويم - زمور د ځمکې کره د فضا يې اجسامو تر دايمي بمبارد لاندې ده. دا کار کيدلای شي يو وخت په دومره شدت او توان تر سره چې د ځمکې د اوسيدونکي ژوند تری نه واخلي. دا پدیده هم د يو لامل په توگه ياديدلای شي.

درېم - ځيني څيړونکي پدی باور دی او وايي چې د قیامت د پاره دا حتمی نده چې خطر به يوازی دفضايي کائيناتو څخه را پيښيږي. د ځمکې پرمخ پخپله انسانانو هم ددی کار د پاره مناسب شرايط برابر کړيدي. د اټمي وسلې لرونکو هيوادونو شمير مخ په زياتيدو دی او ناوړې پديدې د ژوند د محو کولو د پاره دخطر ډير امکانات منځته راوستي دي. دا کار اوس يو ډير پت راز ندي چې دا ډول وسلې څنگه جوړيږي او ددی کار احتمال هم هيڅوک ردولای نشي چې دا وسلې کيدلای سي د يو شمير رواني ناروغانو تر واک لاندې راشي او په بيره کار تری نه واخلي. زما رايا د دی د ساره جنگ پر مهال کله چې د مسکو په دولتي پوهنتون کې محصل وم، د شوروي مشرانو له خولي ويل کيدل چې که کرملين بيخي لاس تر زنی کښيني، امريکا خپلې وسلې وکاروي او شوروي بمبارد کړي. که ددغه بمبارد له کبله هغه اټمي وسلې انفجار وکړي چې د سره اردو په زيرمتونو کې پرتي دي، دا انفجار به نړی له منځه یوسي او بيا به نوهرڅه ختم وي يانې د بشر دپاره به اخراالزمان وي. د رواني ناروغانو پرته داسې سيمه ايزی شخړی لکه د اټمي وسلو لرونکو هند او پاکستان ترمنځ شخړه ايز گواښونه او دايران او اسرائيلو ترمنځ گواښونه چې ښايي دواړه به يې داسې وسلې لري او يا به يې په نژدې راتلونکي کښي ولري، هم کيدلای شي د لوی خطر دپايولو سره مل وي.

څلورم - ځيني کسان داسې فکر کوي چې بشر به د هغو وړانوکو پيښو له مخې د نابودې سره مخامخ شي چې پخپله ځمکه يې را زيږوي. دبيلگې په توگه د چاپيريال ساتنې په باره کې څيړونکي داسې يو خطر د سمندرونو د اوبو دسطحې د جگيدو له امله گڼي چې د ځمکې پر مخ د هوا د زياتو گرميدو له کبله په قطبونو کې د کنگلو ستري زيږمی ويلی کيږي، سمندرونو اوبه زياتيږي او د ځمکې وچې برخې لاندې کوي. ځيني نور څيړونکي د سوپر ولکانو (د ځمکې د گپدي نه د اور د سترو کتلو راوتل) پيښيدلو ته هم ددی ډول خطرونو د رامنځته کيدلو د سرچينو په توگه گوري. يو شمير نور بيا دا ډار لري چې (**ناوتکنالوژي**) کولای شي داسې خطرناک ارگانيزمونه توليد کړي چې هغه به د انسانانو بدن ته ورننوزي او له منځه به يې يوسي. د دی ډول خطرونو بی شميره امکانات شته چې کيدلای شي بشر د له منځه تلو د خطر سره مخامخ کړي.

که چيرې د اسماني يا ځمکنی لاملونو له مخې ژوند له منځه تلونکي وی ، پوهانو د هر لامل ونډه په لاندې ډول ښودلی ده:

د اسماني توکو د رالوييدو څخه يې امکان په لسو کې ۷، د اټمي جنگ له کبله يې امکان په لسو کې شپږ، پر ځمکه باندې د تودوخې د زياتوالي او د سمندرونو د اوبو دسطحې دجگوالي خطر تدريجي دی خو په لسو کې څلورو ته رسيږي، د بله ايزو ناروغيو له کبله چې نابيره به پيښي شي، د دی خطر امکان په لسو کې دوه او په پای کې دا امکان هم شته چې د لمر کتله په بشپړ ډول وسوزي، انرژي يې ختمه شي او ژوند د نابودې سره مخامخ کړي. خو داکار به د

څلورنيم ميليارډ کالو د تيريدو مخکې په هېڅ بڼه تر سره نشي او لدې کبله د نشو ونيو کچه د اوس د پاره په لسو کې صفر ده.

دا يوازي د روان کال د ډيسمبر ۲۱ نيټه نډه چې د لومړي ځل لپاره د قيامت د ورځې په توگه اټکل شوی وه. لدې نه پخوا نورې ډيرې نيټې هم پدې موخه اټکل شوي وې خو لکه څنگه چې وينو، قيامت لا تر اوسه بورې وراتلو ته زړه نډې بڼه کړې. د بيلگې په توگه: په ۱۰۰۰م کال کې پاپ سيلويستر دويم Sylvester II هغه وخت دا اټکل کړی وو چې د لومړي زيږدي (ميلادي) زريزي په ختم او د نوي زريزي په پيل سره به قيامت راشي او د ځمکې پرمخ به ژوند پای ته ورسېږي. په ۱۲۸۴م کې پاپ اينوسينټ دريم Innocent III اټکل وکړ چې د اسلام د منځته راتلو په ۶۶۶ کال به قيامت راشي او ژوند به پای ته ورسېږي چې دا نيټه به بنايي په ۱۲۸۷ کې تر سره شوی وای. په ۱۶۶۶م کال د سيپتمبر په ۲ نيټه په لندن کې يو بيسارې ستر اور ولگيد چې د نوموړي مياشتې تر پنځمې نيټې پورې يې دوام وموند. دی اور دلندن ۸۰ سلمه برخه ايری کړه ، ۱۳۵۰۰ کورونه، ۸۷ کلیساگانې او ډير دولتي تاسيسات يې له منځه يوړه. ددې ناورين په پېښيدو سره عيسوي کښيشانو اټکل وکړ چې په همدې کال به قيامت راشي. داځکه ددې کال اخيري درې عددونه (۶۶۶) يو شيطاني عدد دی چې د ژوند د پای ته رسيدو لامل به وگرځي . لدې وروسته هم نور ډير داسې اټکلونه شوي چې اخيري يې په ۲۰۱۱ کال کې وو، خو يوه يې هم د عمل جامې وانه غوستلې.

دا ډول اټکلونه بنايي نور هم ډير وو هل شی اوبيله دی چې دعمل جامه واغوندي، له ياده ووځي. هغه کسان چې داډول اوازي خپروي، دوی پخپله پدې ډير بڼه پوهيږي چې ددې ورځې دقيقه ټاکنه د انسان د توان نه وتلی خبره ده. خو دلته يوه خبره يقيني ده، هغه داچې ددغسې اوازو په پرسولو کې سوداگريزي موسسې او نور دلالان د پام وړ اقتصادي گټه پورته کوي. د بيلگې په ډول يادولای شو چې د مکسيکو هيواد توريستي شرکتونو يوازي سبرکال د همدغو اوازو په پرسولو سره پنځلس ميليارډه ډالره گټه پلاس راوړه. داځکه چې توريستان ورمات شول تر څو د مايايي اولس د لرغوني کلتور پاته شوي اثار وگوري. د پرتلي پخاطر ويلای شو چې د ۱۳۹۲ کال دپاره د افغانستان ټوله بودجه ۷ ميليارډه ډالره سنجول شويده.

پای

نوټ: دلوري ليکنې د پاره اړين توکي د ډنمارکي چاپي رسنيو او همدارنگه د ډنمارکي او روسي ژبي انټرنیټي سرچينو څخه ترلاسه شوي دي.